

Μετατροπή του πλάγιου λόγου σε ευθύ

Κατά τη μετατροπή του πλάγιου λόγου σε ευθύ η εξαρτημένη πρόταση ή ο εξαρτημένος όρος **μετατρέπονται σε κύρια πρόταση**.

Η μετατροπή του πλάγιου λόγου σε ευθύ πραγματοποιείται σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ	(ΜΕΤΑΤΡΕΠΕΤΑΙ ΣΕ)	ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ
Ειδική Πρόταση. π.χ. Λέγει ὡς ὑβριστής εἰμι.	→ →	Κύρια πρόταση κρίσεως. Υβριστής εἶ.
Ειδικό Απαρέμφατο. π.χ. Ἀστυάγης ἤκουε τὸν παῖδα καλὸν κάγαθόν εἶναι.	→ →	Κύρια πρόταση κρίσεως. Ὁ παῖς καλὸς κάγαθός ἐστι.
Κατηγορηματική μετοχή. π.χ. Ἔδειξαν ἐτοιμοὶ ὄντες.	→ →	Κύρια πρόταση κρίσεως. Ἐτοιμοὶ ἐσμέν.
Τελικό απαρέμφατο. π.χ. Ὁ σοφιστής ἠνάγκασεν ἡμᾶς ὁμολογεῖν.	→ →	Κύρια πρόταση επιθυμίας. Ὅμολογεῖτε.
Πλάγια ερωτηματική πρόταση. π.χ. Ἠρώτησε ὅστις ἀφίκοιτο.	→ →	Ευθεία ερωτηματική πρόταση. Τίς ἀφίκετο;

Παρατηρήσεις:

Κατά την μετατροπή του πλάγιου λόγου σε ευθύ:

1. Παραλείπονται:

- α. Το ρήμα εξάρτησης (καθώς και το υποκείμενό του, αν δίδεται).
- β. Οι ειδικοί σύνδεσμοι «ὅτι», «ὡς» (όταν πρόκειται για ειδική πρόταση).
- γ. Το ερωτηματικό «εἰ» (όταν εισάγει πλάγια ερωτηματική πρόταση).

2. Μετατρέπονται:

- **το πρόσωπο του ρήματος:**
π.χ. Λέγει ὡς ὑβριστής εἰμι. → Υβριστής εἶ.
- **οι προσωπικές, επαναληπτικές, αυτοπαθείς και κτητικές αντωνυμίες:**
π.χ. Φησὶ γὰρ ὁ κατήγορος οὐ δικαίως **με** λαμβάνειν τὸ παρὰ τῆς πόλεως ἀργύριον → Οὐ δικαίως **οὗτος** λαμβάνει τὸ παρὰ τῆς πόλεως ἀργύριον.
Εἶπε δὲ ὅτι εὐθύς ἀποπέμψει **αὐτόν**. → Εὐθύς ἀποπέμψω **σε**.
Σεύθης δέ φησιν, ἂν πρὸς **ἐκείνον** ἴητε, εὖ ποιήσειν **ὑμᾶς**. → Ἄν πρὸς ἐμὲ ἴητε, εὖ ποιήσω **ὑμᾶς**.
- **οι αναφορικές αντωνυμίες και επιρρήματα σε ερωτηματικές αντωνυμίες και επιρρήματα:**
π.χ. Οὐκ ἔχω **ὄ, τι** σοι ἀποκρίνωμαι. → **Τί** σοι ἀποκρίνωμαι;
Ἀποροῦσι δ' **ὅπως** ποιήσουσιν. → **Πῶς** ποιήσομεν;

3. Η ἐγκλιση του ρήματος ή ο ρηματικός τύπος:

Διατηρείται και στον ευθύ λόγο:	Παραδείγματα:
Η οριστική	Λέγει ὡς ὑβριστής εἰμι. → Υβριστής εἶ.
Η δυνητική ευκτική	Ἔλεγεν ὅτι κρείττον ἂν ἦν αὐτῷ ἀποθανεῖν. → Κρείττον ἂν ἦν μοι ἀποθανεῖν.
Η δυνητική οριστική	Ἐβουλεύοντο πῶς ἂν τὴν μάχην ποιήσαιντο. → Πῶς ἂν τὴν μάχην ποιήσαιμεν;
Η απορηματική υποτακτική	Ἠπόρει ὄ, τι εἶπη. → Τί εἶπω;

Μετατρέπεται στον ευθύ λόγο:

Παραδείγματα:

Η ευκτική του πλαγίου λόγου →	σε οριστική (πρόταση κρίσεως)	Πλάγιος λόγος: Ἐλεγον ὅτι βασιλεὺς σφίσι φίλος ἔσοιτο. → Ευθύς λόγος: Βασιλεὺς ὑμῖν φίλος ἔσται.
	ἢ υποτακτική (πρόταση επιθυμίας)	Πλάγιος λόγος: Ἡρώτων τίνος ἔνεκα πολεμήσοιεν. → Ευθύς λόγος: Τίνος ἔνεκα πολεμήσωμεν;
Το ειδικό απαρέμφατο →	σε οριστική	Πλάγιος λόγος: Αἰγινήται ἔλεγον οὐκ εἶναι αὐτόνομοι κατὰ τὰς σπονδάς. → Ευθύς λόγος: Οὐκ ἐσμέν αὐτόνομοι κατὰ τὰς σπονδάς.
Το τελικό απαρέμφατο →	σε προστακτική ἢ υποτακτική	Πλάγιος λόγος: Οὗτοι ἐκέλευσαν παραδοῦναι πόλιν καὶ οἰκίας τοῖς Λακεδαιμονίοις. → Ευθύς λόγος: Πόλιν καὶ οἰκίας παραδοτε τοῖς Λακεδαιμονίοις. → Ευθύς λόγος: Πόλιν καὶ οἰκίας παραδώτε τοῖς Λακεδαιμονίοις.
Η κατηγορηματική μετοχή →	σε οριστική	Πλάγιος λόγος: Ἡμεῖς ἀδύνατοι ὀρώμεν ὄντες. → Ευθύς λόγος: Ἡμεῖς ἀδύνατοι ἐσμέν.
Το δυνητικό απαρέμφατο (απαρέμφατο + ἄν) και η δυνητική κατηγορηματική μετοχή (μετοχή + ἄν) →	σε δυνητική οριστική	Πλάγιος λόγος: Ἐγίγνωσκε Φίλιππον ἀδικοῦντα ἄν τὴν πόλιν. → Ευθύς λόγος: Φίλιππος ἡδίκηκε ἄν τὴν πόλιν.
	ἢ δυνητική ευκτική	Πλάγιος λόγος: Ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα Ἕλλησιν οὐδέν' ἄν ἔλθειν ἡγοῦμαι. → Ευθύς λόγος: Ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα Ἕλλησιν οὐδεὶς ἄν ἔλθοι.

4. Οι δευτερεύουσες προτάσεις (εκτός από τις ειδικές και τις πλάγιες ερωτηματικές) του πλαγίου λόγου παραμένουν δευτερεύουσες προτάσεις στον ευθύ λόγο.

Διατηρούνται και στον ευθύ λόγο:	Παραδείγματα:
Οι δευτερεύουσες προτάσεις του πλαγίου λόγου (εκτός από τις ειδικές και τις πλάγιες ερωτηματικές).	Θηραμένης ἀντέκοπτε, λέγων ὅτι οὐκ εἰκὸς εἶη θανατοῦν, εἴ τις ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ δήμου. → Οὐκ εἰκὸς ἐστί θανατοῦν, εἴ τις τιμᾶται ὑπὸ τοῦ δήμου.

Μετατρέπεται στον ευθύ λόγο:	Παραδείγματα:
Το υποθετικό «εἰ» μετατρέπεται σε «ἐάν», όταν ο υποθετικός λόγος είναι: α) προσδοκώμενο και β) αόριστη επανάληψη στο παρόν-μέλλον.	Κῦρος ἐδήλωσεν ὅτι ἔτοιμοι εἰσὶ μάχεσθαι, εἴ τις ἐξέρχοιτο. → Ἔτοιμοί ἐσμεν μάχεσθαι, ἐάν τις ἐξέρχηται.

Το πρόσωπο του υποκειμένου

Κατά τη μετατροπή του πλαγίου λόγου σε ευθύ, για να βρούμε το υποκείμενο της πρότασης του ευθέως λόγου, παρατηρούμε το υποκείμενο του ρήματος εξάρτησης και το υποκείμενο του ρήματος ἢ του ρηματικού τύπου του πλαγίου λόγου. Τα υποκείμενα αυτά μπορεί να είναι:

- ίδια, ὁπότε θέτουμε το υποκείμενο σε α' πρόσωπο ενικού ἢ πληθυντικού αριθμού.
π.χ. Οὗτοι ἔφασαν οὐκ ἐπιτρέψειν ταῦτα γενέσθαι.
→ Οὐκ ἐπιτρέψομεν ταῦτα γενέσθαι.
π.χ. Κῦρος ἔλεγεν ὅτι οὐπω δὴ πολλοῦ χρόνου τούτου ἡδίωνι οἴνω ἐπιτύχοι.
→ Οὐπω δὴ πολλοῦ χρόνου τούτου ἡδίωνι οἴνω ἐπέτυχον.
- διαφορετικά, αλλά συνδιαλεγόμενα, ὁπότε θέτουμε το υποκείμενο σε β' πρόσωπο ενικού ἢ πληθυντικού αριθμού.
π.χ. Παρακελεύοντο Κύρω μὴ μάχεσθαι, ἀλλ' ὀπισθεν ἑαυτῶν τάττεσθαι.

→ Κύρε, μὴ μάχου, ἀλλ' ὀπισθεν ἡμῶν τάττου.

π.χ. Κήρυκα ἐξέπεμψαν πρὸς τοὺς Θηβαίους λέγοντες ὅτι οὔτε ὅσια τὰ πεπονημένα δράσειαν ἐν σπονδαῖς σφῶν πειράσαντες καταλαβεῖν τὴν πόλιν.

→ Οὔτε ὅσια τὰ πεπονημένα ἐδράσατε ἐν σπονδαῖς ἡμῶν πειράσαντες καταλαβεῖν τὴν πόλιν.

- διαφορετικά, ἀλλὰ ὁ αφηγητὴς εἶναι τὸ υποκείμενο τοῦ ρήματος ἐξάρτησης, ὁπότε θέτουμε τὸ υποκείμενο σε γ' πρόσωπο ενικού ἢ πληθυντικού αριθμοῦ.

π.χ. Ὅντι δὲ αὐτῶ ἐν Ἀμφιπόλει ἀγγέλλει Δερκυλίδας ὅτι νικῶεν τε αὐτῶ Λακεδαιμόνιοι καὶ αὐτῶν μὲν τεθνάναι ὀκτώ, τῶν δὲ πολεμίων παμπληθεῖς, ἐδήλου δὲ ὅτι καὶ τῶν συμμάχων οὐκ ὀλίγοι πεπτωκότες εἶεν.

→ Νικῶσιν τε αὐτῶ Λακεδαιμόνιοι καὶ αὐτῶν μὲν τεθναῖσιν ὀκτώ, τῶν δὲ πολεμίων παμπληθεῖς καὶ τῶν συμμάχων οὐκ ὀλίγοι πεπτῶκασιν.